

Nr 32.

Av herr **Hansson** i Skediga **m. fl.**, om höjning av anslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering *m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 1: IX punkt 115 vid årets riksdag har till landsbygdens elektrifiering begärts ett reservationsanslag av 2 miljoner kronor för nästkommande budgetår. Då elektrifieringsberedningen beräknat medelsbehovet till sammanlagt 7 miljoner kronor, kan knappt en tredjedel av alla ansökningar om elektrifieringsbidrag beviljas för så vitt riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts förslag. Med hänsyn till de nuvarande omständigheterna synas elektrifieringsberedningens äskanden böra beviljas och riksdagen höja anslaget med 5 miljoner kronor.

Under de senaste åren har en kraftig utbyggnad av Sveriges vattenfall ägt rum. Krafttillskottet kommer att bli icke mindre än omkring 4 000 miljoner kWh fram till år 1944, räknat från krigsutbrottet. Det betyder att krafttillgången sedan krigets början ökat med i runt tal 50 %. Samtidigt har ledningsnätet i stor utsträckning utbyggts, varigenom möjligheterna att överföra elektrisk kraft från Norrland till södra och mellersta Sverige avsevärt förbättrats. Det förtjänar påpekas att hela det svenska folket med sin andel bidragit till kostnaderna för denna väldiga utbyggnad, varav hälften kommer på de statliga kraftverken.

Däremot har ej den elektriska kraften i motsvarande mån kommit konsumenterna till godo för belysningsändamål. Ofta har det hänt — många exempel kunna lämnas därpå — att högspänningsledningarna dragits förbi de oelektrifierade byarna. Det är givet att detta icke kunnat undgå att väcka en berättigad harm hos invånarna. Myndigheterna kunna naturligtvis försvara sina åtgärder genom att hänvisa till bristen på material, särskilt koppar. Det synes emellertid vara ganska märkligt att kopparen räckt till högspänningsledningarna, men ej till ledningar för att förse gårdarna med elektrisk ström.

Tillgången på koppar har under krigsåren varit avgörande för omfattningen av elektrifieringen. På allra sista tiden har dock tillförseln av koppar i marknaden blivit bättre och tillåter nu en större tilldelning. Det är därför icke längre motiverat att hålla tillbaka landsbygdens elektrifiering på denna grund. Under budgetåren 1942/1943 och 1943/44 ha för detta ändamål anvisats 2 miljoner kronor per år mot 5 milj. kronor budgetåren 1940/41 och 1941/42. Anslaget har sålunda de båda senaste åren varit 3 miljoner kronor lägre än tidigare. Detta är så mycket beklagligare som behovet av statens stöd blivit allt större. För innevarande budgetår beräknade elektrifieringsberedningen att 8 miljoner kronor voro behövliga för att alla ansökningar om bidrag skulle kunna beviljas, under det att riksdagen endast anslag 2 mil-

joner kronor. Det föreligger sålunda en betydande disproportion mellan behovet av och tillgången på tillgängliga medel.

Under krigsåren, då bensen och fotogen för belysningsändamål ej funnits att tillgå, utan karbidlampor i stor utsträckning måst tillgripas, ha fördelarna av elektrisk ström och kraft framstått som så mycket mer eftersträfvansvärda. Alla veta vad det elektriska ljuset betyder för trevnaden i ett hem. Det är ett oeftergivligt villkor att också landsbygdens avsides liggande gårdar och lägenheter elektrifieras och på så sätt få del av teknikens landvinningar. De fastigheter, som fortfarande äro oelektrifierade, ägas och bebos i regel av personer, vilka icke själva ha nämnvärda ekonomiska resurser. De kunna därför icke bära de kostnader, som äro förknippade med elektrifieringen, i många fall icke ens med de bidrag, som utgå för närvarande. Högre bidrag bör för den skull kunna utgå i särskilda fall efter prövning av egnahemsnämnden.

Nu då flykten från landsbygden fått en allt större omfattning, måste allt göras som kan bidra till att förbättra landsbygdsbefolkningens existensmöjligheter och hejda avfolkningen. Befolkningen i de avlägsna och undan-gömda bygderna för ett liv fyllt av försakelser och mödor. Det är endast en enkel gärd av rättvisa att denna folkgrupp med statens hjälp får tillgång till elektrisk ström och kraft.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till befrämjande av landsbygdens elektrifiering för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag på 7 miljoner kronor att fördelas i anslutning till elektrifieringsberedningens förslag, och

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att tilldelningsgrunderna för de statliga elektrifieringsbidragen ändras, så att bidragen kunna i särskilda fall efter prövning av egnahemsnämnden utgå med högre belopp än vad nu är möjligt.

Stockholm den 14 januari 1944.

K. E. Hansson,
Skediga.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.

J. V. Pettersson
i Norregård.

Ivar Johansson
i Mysinge.